

Кафедра оперно-симфонічного диригування

Практика в оперному театрі

Освітній ступінь

магістр

Курс	1-2
Семестр	1,2,3,4

Спеціальність

025 Музичне мистецтво

Освітньо-наукова програма

«Музичне мистецтво»
Оперно-симфонічне
диригування

ECTS	13
Загальний обсяг годин	390
Практичне заняття	192
Самостійна робота	198

Статус

обов'язкова

Форма контролю

Залік

Інформація про викладачів

ППП	Пласкіна Віктор Михайлович, викладач кафедри оперно-симфонічного диригування НМАУ ім. П.Чайковського, народний артист України
e-mail	kafedraopsymph@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Мета: опанування професійних диригентських навичок у роботі з оркестром, хором, солістами, кардибалетом та постановочною частиною над постановкою оперної вистави у театрі; формування у студента професійних компетенцій необхідних для самостійної творчої роботи в оперному театрі; збільшення оперного репертуару.

Завдання:

- усвідомлення сутності професії оперного диригента, його функцій, завдань і специфіки діяльності;
- розуміння основоположних засад оперного диригування;
- опанування прийомами техніки оперного диригування;
- оволодіння навичками роботи з солістами, вокальним ансамблем, хором, оркестром, балетом та принципами їх взаємодії у досягненні цілісності оперної вистави.
- побудова концепції та драматургії опери у виконавській діяльності і створення індивідуальної художньої інтерпретації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- специфіку професійної діяльності оперного диригента, його функціональні обов'язки і завдання;
- основоположні засади диригентської майстерності, елементи мануальної техніки оперного диригента;
- методологію роботи оперного диригента з солістами, вокальним ансамблем, хором, оркестром і балетом, принципи їх взаємодії у досягненні цілісності оперної вистави;

вміти:

- враховувати специфіку діяльності оперного диригента в контексті виконання його професійних функцій і завдань;
- спиратися на основоположні засади оперного диригування в контексті роботи над оперною виставою;
- застосовувати методологію роботи оперного диригента з солістами, вокальним ансамблем, хором, оркестром і балетом, принципи їх взаємодії у досягненні цілісності оперної вистави.
- вміти розв'язувати складні поточні завдання і приймати професійні рішення застосовуючи систему інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії світової музики та виконавства.
- використовувати державну мову, як основне джерело для комунікації в колективі національного оперного театру.

Перелік тем

1. Головні прийоми та технічні особливості роботи диригента над постановкою оперної вистави.
2. Розгляд плану постановки оперної вистави.
3. Підготовка нотного матеріалу з бібліотекою оперного театру.
4. Робота з режисерським управлінням театру для підготовки плану постановки оперної вистави.
5. Робота в команді постановочно-режисерської групи над розподілом ролей оперної вистави.
6. Зустріч з вокальними концертмейстерами-репетиторами.
7. Робота диригента у класі з вокалістами над вокальними партіями.
8. Робота над вокальними ансамблями опери.
9. Технічна зустріч диригента з оркестром для освоєння нового нотного матеріалу.
10. Планування роботи з оркестром.
11. Проведення коректурних репетицій оперного оркестру.
12. Зустріч з хормейстером-постановником оперної вистави.
13. Репетиції диригента з хором.
14. Зустріч з балетмейстером-постановником балетних номерів оперної вистави.
15. Зустріч з балетною групою.
16. Зустріч з режисером -постановником оперної вистави.
17. Відвідування мізансценічних репетицій.
18. Проведення співанок з вокалістами.
19. Проведення співанок солістів і хору.
20. Сидячі оркестрові репетиції.
21. Проведення повноцінних оркестрових репетицій з мізансценами на основній сцені.
22. Проведення оркестрових репетицій у костюмах в декораціях і сценічному світловому оформленні.
23. Проведення генеральних оркестрових репетицій оперної вистави.
24. Прем'єра оперної вистави.

Форми та технології навчання

Заняття з дисципліни Практика в оперному театрі відбуваються у формі пасивної практики. Під час проходження практики у оперному театрі, студент не бере активної участі у постановці оперної вистави, а є спостерігачем за робочим процесом створення цієї вистави і процесом комунікації усіх підрозділів постановочної групи. Навчальна дисципліна охоплює весь комплекс знань і навичок, які необхідні для опанування процесу створення оперної вистави, як синтетичного виду мистецтва.

Навчальні ресурси

Нотний матеріал відповідного оперно-симфонічного репертуару, музикознавча та методична література за фахом представлені у вільному доступі в бібліотеці та читальній залі Академії.

Методи контролю

Наприкінці четвертого семестру студенти проходять підсумковий контроль у вигляді заліку, сутність якого полягає у перевірці набутих знань і сформованих навичок в опануванні професійної діяльності диригента-постановника над постановкою оперної вистави. Студент має надати звітність про відвідування всіх запланованих репетицій на час постановки вистави в оперному театрі. Відвідування є важливим компонентом курсу з огляду на складність дисципліни і процесу послідовної роботи над постановкою вистави великим творчим колективом.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Відвідування музичного театру	40
2.	Звітність пасивної практики	10
4.	Залік	50
	Всього	100

Критерії оцінювання знань студентів

90–100–А– відмінно

здобувач вищої освіти демонструє: професійні знання оперної партитури, виразну мануальну техніку, розуміння оперного співу, добре грає клавир опери, добре інтонує вокальні партії з листа, має хороший аналіз постановочного процесу опери.

82-89-В-добре

здобувач вищої освіти демонструє якісний рівень знань оперної партитури, добре орієнтується в мізансценах, добре контактує з виконавцями оперної вистави, має стислий аналіз процесу роботи над постановкою опери.

74-81-С-добре

здобувач вищої освіти припускається несуттєвих технічних помилок, плутається в вокальному тексті, погано орієнтується в мізансценах. Добре склав аналіз постановки опери.

64-73-D-задовільно

здобувач вищої освіти демонструє свої професійні знання і навички на задовільному рівні. Погано контактує з виконавцями оперної

	постановки, не прислухається до порад керівників постановочної команди.
60-63-Е-задовільно	здобувач вищої освіти демонструє свої знання музичного матеріалу на задовільному рівні. Припускається технічних, динамічних та текстових помилок, відчувається його недостатня емоційність та виразність диригентської техніки. Провів не послідовну звітність практики.
35-59-FX-незадовільно	здобувач вищої освіти на низькому професійному рівні має знання партитури опери, характеризується слабкою технічною підготовкою; низькою кількістю відвідування репетицій; погано грає клавир опери.
0-34-F-незадовільно	здобувач вищої освіти не виконав основні вимоги з Практики в оперному театрі, не набув необхідного професійного практичного досвіду; не відвідав в належному обсязі запланованих в оперному театрі репетицій.

Інклюзивне навчання

Жоден студент не має відчувати себе іншим та виключеним з освітніх, культурних і соціальних процесів – це головне завдання інклюзії.

Поза аудиторні заняття

Передбачається у межах вивчення навчальної дисципліни участь студентів у міжнародних та вітчизняних виконавських конкурсах, творчих заходах, концертах класу тощо.

Рекомендована література

1. Венедиктов Л.М. Академік оперного мистецтва (Про діяльність В.С.Тольби) // Виконавські школи вищих навчальних закладів України: Зб. Ст.. – К.: Київська держ. консерваторія імені П.І.Чайковського, 1990
2. Вірановський Г. Музично-теоретичні системи. –К.: Музична Україна, 1978
3. Володимир Рожок – «Степан Турчак», Либідь, 2013р.
4. Грінченко О. Історія української музики – К., 1922.
5. Завадинський Д. Вибір тактових схем // Питання диригентської майстерності. – К.: Музична Україна, 1980
6. Ігнатченко Г. Фактура і форма-процес: принципи композиційного взаємозв'язку / Г. Ігнатченко // Українське музикознавство (республ. міжвід. наук.-метод. збірник) / [ред. кол.: Котляревський І. А. (голова) та ін.] – К., 1989. – Вип. 24. – С. 75–83.
7. Іконник В.М. “Культура інтонації”. К.: Рукопис, 1969. Історія української музики: в 6 т. – К.: Наукова думка, 1989 –т. 1-2; 1990 –т.3; 1992 –т.4
8. Історія української музики: У 4 т. – К., 1989, 1990, 1992.
9. Канерштейн М. Про методику навчання диригентів // Питання диригентської майстерності. – К.: Музична Україна, 1980
10. Кокарева Е. О. Основи диригентської підготовки : навч.-метод. посібник / Е. О. Кокарева. – Кривий Ріг : КПІ ДВНЗ «КНУ», 2015. – 232 с
11. Колеса М. Навчання студента-диригента в класі по спеціальності //Українська музика. – К.: Музична Україна, 1972
12. Колеса М. Основи техніки диригування. –К.: Держвидав., 1960
- 13.Кофман Р. Виховання диригента: Психологічні особливості. – К.: Музична Україна, 1986.
14. Леоненко Я. Музичний простір вистав театру Леся Курбаса / Я. Леоненко, Г. Фількевич // Нариси з історії театрального мистецтва України ХХ століття / Ін-т проблем сучасного мистецтва АМУ ; [ред. кол.: В. Сидоренко (голова) та ін.] – К., 2006. – С. 325–350.

15. Москаленко В. До визначення поняття «Музичне мислення» // Українське музикознавство. – Вип.. 28. – К.: НМАУ, 1998
16. Пясковський І. Феноменологія музичного мислення / І. Пясковський // Науковий вісник : зб. наук. праць / Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. – К., 2000. – Вип. 7 : Музикознавство: з ХХ у ХХІ століття. – С. 46–56.
17. Рожок В. Музика і сучасність : монографічні дослідження. Науково-популярні та публіцистичні твори / В. Рожок ; [відп. ред. М. Р. Черкашина. – К. : Книга пам'яті України, 2003. – 219 с.
18. Рожок В. Стефан Турчак (до проблеми творчого методу диригента) // Наук. вісник НМАУ імені П.І.Чайковського. Музичне виконавство. – Вип.. 2. – К., 1999
19. Тольба В.С. – “Проблеми виконавства, Питання диригентської майстерності”. К.: Музична Україна, 1980.
20. Шпаковська В. Основні тенденції розвитку жанрів українського музично-драматичного театру кінця ХХ – початку ХХІ століття / В. Шпаковська // Нариси з історії театрального мистецтва України ХХ століття / Ін-т проблем сучасного мистецтва АМУ ; [ред. кол.: В. Сидоренко (голова) та ін.] – К., 2006. – С. 83–100.
22. Charles Munch – “I Am A Conductor” , Oxford University Press (January 1, 1955).
23. Richard Osborne – “Herbert Von Karajan: A life in Music”, Northeastern University Press; 1st Edition (March 30, 2000).
24. Daniel Barenboim – “A life in Music”, Arcade; 1st edition (August 1, 2013).
25. Leonard Bernstein – “The Joy of Music”, Amadeus; Illustrated edition (December 1, 2004).
26. Ernest Ansermet – “Les fondements de la musique dans la conscience humaine et autres écrits”, French edition, Mass Market Paperback, November 20, 1989.
27. Harvey Sachs – “Toscanini Musician of conscience”, Liveright; 1st Edition (June 27, 2017).